

MINISTERSTWO ROZWOJU

WYBRZEŻE KOŚCI SŁONIOWEJ

Podstawowe informacje

Powierzchnia:	322 tys. km ²
Ludność:	24,29 mln
Skład etniczny:	Baoulé (23%), Bété (18%), Sénoufo (15%), Malnké (11%)
Podział administracyjny:	12 dystryktów + 2 dystrykty autonomiczne
Stolica:	Yamoussoukro (polityczna), Abidżan (gospodarcza)
Religia:	islam (ok. 43%), chrześcijaństwo (ok. 34%)
Język urzędowy:	francuski
Waluta:	Frank CFA (XOF)
Ustrój polityczny:	Republika
Głowa państwa (prezydent):	Alassane OUATTARA
Premier	Amadou GON COULIBALY
Minister Handlu i Przemysłu	Souleymane DIARRASSOUBA
Minister Gospodarki i Finansów	Adama COULIBALY
Ambasador WKS w Polsce (z siedzibą w Berlinie)	Philippe MANGO
Ambasador RP w WKS (z siedzibą w Senegal)	Margareta KASSANGANA
Najbliższe wybory parlamentarne	2020 r.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2015	2016	2017	2018
PKB (w mld USD)	33,15	36,37	40,39	43,73
PKB per capita (USD)	1 469	1 495	1 557	1 576
PKB (wzrost w %)	8,8	8,0	7,7	7,4
Inflacja (w %)	1,2	0,8	1,7	0,4
Bezrobocie (w %)	9,4	9,3	9,2	b.d.
Eksport towarów (w mld USD)	12,50	11,79	12,82	12,81
Import towarów (w mld USD)	11,35	10,71	11,82	12,58

Notatkę przygotował:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju
Marzec 2020

MINISTERSTWO ROZWOJU

1. Podstawowe informacje i sytuacja gospodarcza

Wybrzeże Kości Słoniowej jest republiką o systemie prezydenckim (na wzór francuski), która uzyskała niepodległość 7 sierpnia 1960 r. Prezydent wybierany jest w wyborach powszechnych na okres 5 lat.

Władza ustawodawcza należy do jednoizbowego Zgromadzenia Narodowego liczącego 225 deputowanych, wybieranych na 5 lat.

Powierzchnia kraju: 322,463 km²; **ludność:** 24,29 mln, **stolica:** Jamusukro, centrum administracyjne: Abidżan **język urzędowy:** francuski.

Walutą narodową Wybrzeża Kości Słoniowej jest frank Zachodnioafrykańskiej Wspólnoty Walutowej CFA (XOF), który dzieli się na 100 centymów. Oficjalny średni kurs wymiany CFA wobec USD na dzień 3 kwietnia 2017 r. wynosił: 1 USD = 613,58 XOF.

Wybrzeże Kości Słoniowej było jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się państw w regionie Afryki Zachodniej. Wojna domowa w 2002 roku doprowadziła do rozłamu w kraju i podziału na dwa obozy, wspierające różne frakcje polityczne: Północ i Południe. WKS zostało zniszczone w czasie walk i zamieszek. Kolejny kryzys wybuchł w listopadzie 2010 roku, kiedy w wyniku przeprowadzonych wyborów prezydenckich obaj kontrkandydaci (Laurent Gbagbo i Alassane Ouattara) ogłosili swoje zwycięstwo i 4 grudnia 2010 niezależnie od siebie zostali zaprzysiężeni na stanowisko prezydenta, co doprowadziło do kryzysu politycznego w kraju i okresu dwuwładzy.

W dniu 13 marca 2016 r. doszło do pierwszego w nowożytnej historii kraju zamachu terrorystycznego przeprowadzonego przez muzułmańskich ekstremistów, za który odpowiedzialność wzięła Al-Kaida Islamskiego Maghrebu (AQIM). W ataku na trzy hotele oraz turystów odpoczywających na plaży w miejscowości Grand-Bassam ok. 40 km na wschód od Abidżanu zginęło 14 turystów (wśród nich 4 Europejczyków), 2 funkcjonariuszy policji oraz 6 terrorystów. Zamach wydarzył się na kilka dni przed planowanym w Abidżanie Forum Ekonomicznym (tzw. „Afrykańskim Davos”), co pokazało, że władze WKS nie były w stanie jednocześnie zapewnić bezpieczeństwa w stolicy, jak i w innych lokalizacjach mogących stanowić potencjalny cel ataku terrorystycznego

Członkostwo w organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym:

WKS jest członkiem powstałej w 1994 r. **Zachodnioafrykańskiej Unii Gospodarczo-Walutowej** (Union Economique et Monetaire Ouest-Africaine – **UEMOA**), tworzącej stumilionowy rynek o wspólnej walucie i strefie wolnego handlu. Państwa zrzeszone w Unii tworzą Unię celną i posługują się wspólną walutą, o ustalonym parytecie względem euro. Celem UEMOA jest: poprawa konkurencyjności, konwergencja polityki gospodarczej, ustanowienie wspólnego rynku, koordynacja polityk: rolnej, przemysłowej, energetycznej, transportowej oraz harmonizacja prawa. Ponadto WKS jest członkiem **Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej** (The Economic Community of West African States - **ECOWAS**), zrzeszającej 15 państw regionu na mocy traktatu z 1975 r. Celem organizacji jest promocja integracji ekonomicznej zrzeszonych państw.

Pozostałe organizacje, do których należy WKS to m.in.:

- Unia Afrykańska - African Union (AU);
- Afrykański Bank Rozwoju - African Development Bank (AfBD);
- Światowa Organizacja Handlu - World Trade Organization (WTO);
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy - International Monetary Found (IMF);

MINISTERSTWO ROZWOJU

- Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNIDO);
- Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD);
- Światowa Organizacja Własności Intelektualnej - World Intellectual Property Organization (WIPO).

2. Polityka gospodarcza

Od 2012 r. WKS odnotowuje szybki wzrost gospodarczy połączony ze stabilnością polityczną, co zakończyło okres chaosu, wojny domowej oraz głębokiego kryzysu gospodarczego lat 2002-2011. Od 2012 roku gospodarka rozwija się w tempie 8% rocznie, zgodnie z przewidywaniami Międzynarodowego Funduszu Walutowego w najbliższych latach wzrost gospodarczy powinien utrzymywać się na poziomie 7,5% rocznie. Wzrost jest w znacznym stopniu oparty o duży potencjał rolniczy – WKS jest największym światowym producentem kakao, jak również poważnym producentem kawy, oleju palmowego i bananów - jednak główną siłą napędową wzrostu ostatnich lat są warte miliardy USD inwestycje w infrastrukturę budowlaną i transportową. Rząd zamierza wydać do 2020 roku 60 mld USD na projekty infrastrukturalne, przy czym ponad 60 % tych środków ma pochodzić ze źródeł prywatnych. Wybrzeże Kości Słoniowej jest ważnym krajem tranzytu dla handlu sąsiednich państw niemających dostępu do Oceanu Atlantyckiego. WKS posiada rozwiniętą infrastrukturę logistyczną, w tym lotnisko (najważniejszy hub regionalny), port morski (drugi co do wielkości na wybrzeżu Atlantyckim po Lagos), czy połączenie kolejowe z Burkina Faso), co sprawia, że kraj jest postrzegany jako brama otwierająca dostęp do innych krajów Afryki Zachodniej.

Jednym z obecnych priorytetów dla władzy jest tworzenie miejsc pracy. W tym celu rząd zamierza radykalnie poprawić sytuację w szkolnictwie i planuje przeznaczanie rocznie do 20 % budżetu państwa na edukację, szczególnie zawodową i techniczną. Znacznie poprawiono klimat do prowadzenia biznesu, uproszczono i przyspieszono procedury, jednak kraj nadal znajduje się w drugiej setce Doing Business Report Banku Światowego. Nadal powszechna jest korupcja wśród urzędników państwowych, szczególnie w służbach celnych. Zdarza się, że statki są przetrzymywane tygodniami w porcie w Abidżanie.

Zdaniem Banku Światowego, aby utrzymać wzrost gospodarczy konieczne są dalsze ułatwienia dla drobnych firm oraz reforma systemu podatkowego. Drogie pozostają też kredyty bankowe, co ma m.in. związek ze sztywnym kursem franka CFA wobec Euro. Wszystko to sprawia, że korzyści ze wzrostu gosp. odczuwają głównie duzi inwestorzy, a niekoniecznie większość społeczeństwa.

3. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

Wybrzeże Kości Słoniowej - UE

W relacjach z UE dominują dwie dziedziny:

- sprawy bezpieczeństwa i dobrego rządzenia oraz
- odbudowa infrastruktury ekonomicznej i socjalnej.

W dialogu politycznym UE-WKS dominują kwestie dotyczące przeprowadzenia reform demokratycznych, usprawnienia lokalnych struktur władzy oraz działań na rzecz wzrostu gospodarczego. UE pozytywnie ocenia aktywność WKS w ramach struktur współpracy regionalnej (ECOWAS) oraz mediacje w sytuacjach kryzysowych (Gwinea Bissau, Mali). Ponadto Unia Europejska, wspiera wysiłki rządu na rzecz promowania pojednania narodowego, wzmocnienia państwa prawa oraz ożywienia społeczno-gospodarczego kraju.

MINISTERSTWO ROZWOJU

Wybrzeże Kości Słoniowej - Polska

Polska uznała Wybrzeże Kości Słoniowej w dniu uzyskania przez ten kraj niepodległości. Stosunki dyplomatyczne na szczeblu ambasad nawiązano jednak dopiero w 1974 r. Dwustronne stosunki polityczne między krajami są dobre, a Polska i Wybrzeże Kości Słoniowej współpracują na arenie międzynarodowej, przede wszystkim w ramach ONZ.

4. Relacje handlowe

W 2014 roku Komisji Europejskiej udało się zakończyć negocjacje z Afryką Zachodnią (w tym z WKS) w sprawie **porozumienia EPA** (Economic Partnership Agreement). Celem porozumienia jest regulacja wzajemnych relacji handlowych i gwarancja wzajemnego, choć niekoniecznie symetrycznego, dostępu do rynku. Otwarcie rynków krajów Afryki Zachodniej dla eksportu UE zostanie przeprowadzone etapami, z wyłączeniem towarów wrażliwych dla regionu. Kraje Afryki Zachodniej zliberalizują ponad 75% swoich linii taryfowych w ciągu 20 lat. Pierwsza grupa towarów zostanie zliberalizowana w chwili wejścia porozumienia w życie, kolejne grupy w cyklach po 5 lat.

Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

Źródło: INSIGOS

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	Dynamika % <u>2019</u> <u>2018</u>
Eksport	18,04	17,90	21,57	31,58	38,47	37,68	98
Import	218,21	190,73	158,46	195,45	175,38	175,50	100
Obroty	236,25	208,63	180,03	227,03	213,85	213,18	100
Saldo	- 200,17	-172,83	-136,89	- 163,87	- 136,91	- 137,82	-

* dane wstępne

Wymianę handlową z Wybrzeżem Kości Słoniowej charakteryzuje bardzo duża dysproporcja między importem i eksportem. **Wartość wymiany handlowej** między Polską a WKS w 2019 r. kształtowała się na poziomie **213,18 mln USD**. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 polski eksport **spadł o 2%** i wyniósł **37,68 mln USD**. **Import** towarów z WKS do Polski w omawianym okresie kształtował się na poziomie **175,5 mln USD** i był bardzo podobny do analogicznego okresu 2018 r. W efekcie przyniosło to **ujemne dla Polski saldo** na poziomie **137,82 mln USD**.

Głównymi pozycjami polskiego eksportu do WKS w 2019 r. były:

- przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka – 11,42 mln USD;
- mięso i podroby jadalne – 8,50 mln USD;
- papier i tektura – 3,26 mln USD;
- meble, lampy (oprawy oświetleniowe) – 2,63 mln USD.

Głównymi pozycjami polskiego importu z WKS w 2019 r. były:

- kakao i jego przetwory – 91,44 mln USD;

Notatkę przygotował:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju
Marzec 2020

MINISTERSTWO ROZWOJU

- kauczuk i wyroby z kauczuku – 67,06 mln USD;
- rudy metali – 9,48 mln USD;
- owoce i orzechy jadalne – 6,94 mln USD;

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Jednym z głównych założeń kodeksu inwestycyjnego (*Ordonnance N°2018-646 du 1er Août portant code des investissements*) jest stworzenie ram prawnych wspierających inwestycje produkcyjne, ekologiczne i społecznie odpowiedzialne, a także zachęcających do rozwijania przetwórstwa surowców podstawowych i tworzenia trwałych miejsc pracy, biorąc również pod uwagę ochronę środowiska i poprawę jakości życia. Kodeks przewiduje szereg zachęt dla firm realizujących bezpośrednio inwestycje w WKS, jednak pod pewnymi warunkami. Przykładowo, inwestorzy mogą mieć wolny dostęp do krajowych surowców lub półproduktów o ile zapewnią sprawiedliwe wynagrodzenie miejscowym producentom. Istnieje możliwość realizacji inwestycji ze stu procentowym obcym kapitałem.

Ulgi inwestycyjne są podzielone na dwie strefy: strefa A – region wokół Abidżanu i sam Abidżan oraz strefa B – reszta kraju. Podział wynika z zaniepokojenia władz tym, że aż 80% inwestycji dokonywanych jest w Abidżanie. W strefie A korzyści polegają na zwolnieniach z podatku dochodowego i opłat licencyjnych przez okres 5 lat, w strefie B przez 8 lat. Inwestycje o wartości ponad 500 mln CFA przedsiębiorcy mogą zostać zwolnieni także z podatku VAT od sprzętu i części zamiennych. Dalsze ulgi przysługują na inwestycje o wartości od 500 mln do 2 mld CFA; całkowite zwolnienie z VAT i opłat celnych przysługuje na inwestycje ponad 2 mld CFA. Są to ogólne zasady ulg inwestycyjnych, w celu informacji szczegółowych należy się skontaktować z biurem CEPICI.

Z chwilą gdy firma chce uzyskać status „priorytetowej”, rząd negocjuje procent zatrudnienia miejscowych pracowników. Status „priorytetowy” i związane z tym ułatwienia podatkowe przysługują inwestycjom w rolnictwo, hodowlę bydła, rybołówstwo, przechowanie i przerób żywności, tanie budownictwo mieszkaniowe i produkcja energii.

6. Dostęp do rynku

W **styczniu 2015 r. kraje ECOWAS**, w tym Wybrzeże Kości Słoniowej, **rozpoczęły stosowanie wspólnych taryf celnych** (Common External Tariffs – CET), co ma wpłynąć pozytywnie na wymianę handlową w regionie. Przyjęcie CET powinno wyeliminować wielokrotne pobieranie ceł przy przekraczaniu granic wewnętrznych w ramach ECOWAS i skrócić listę produktów objętych zakazem importu. CET przewiduje cztery podstawowe zakresy stawek taryfowych: podstawowe produkty użytku powszechnego: 0%, surowce podstawowe: 5% wartości (CIF - Cost, Insurance & Freight), produkcja i nakłady pośrednie: 10%, towary konsumpcyjne: 20%. Jest jeszcze piąty zakres: 35% dla produktów pod specjalną ochroną, z uwagi na ochronę krajowego rynku.

Pozytywnym akcentem, świadczącym o tym, że Wybrzeże Kości Słoniowej otwarte jest na zagraniczny kapitał było przyjęcie w 2012 r. nowych przepisów o inwestowaniu. Utworzono wówczas Centre des Promotion des Investissements en Cote d’Ivoire (CEPICI), biuro które w formule one-stop-shop pomaga inwestorom w rejestracji firmy i początkowych procedurach.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Obecnie – z uwagi na zmiany w instytucjonalnych instrumentach wsparcia eksporterów – główną rolę we wspieraniu polskich firm w WKS będzie odgrywać PAIH i jej oddział zagraniczny w Abidżanie, który uruchomiony zostało w 2018 r. Kierownikiem został pan Thomas Amari.

MINISTERSTWO ROZWOJU

W marcu 2016 r. odbyła się w WKS wizyta polskich firm z sektorów rolnictwa i przetwórstwa żywności, rybołówstwa, energetyki (również zielonych technologii), infrastruktury i transportu oraz przemysłu wydobywczego. Z uwagi na zamach terrorystyczny w Grand Bassam 13 marca 2016 r. udział w wizycie ze strony przedstawicieli instytucji państwowych został odwołany.

Podczas Szczytu Unia Europejska – Unia Afrykańska, który odbył się w dniach 29-30 listopada 2017 r. w Abidżanie, oficjalnej delegacji rządowej, z premier Beatą Szydło na czele, towarzyszyli przedsiębiorcy reprezentujący sektor maszyn rolniczych.

W kwietniu 2019 r. wizytę w Abidżanie złożył Tadeusz Kościński, wiceminister Przedsiębiorczości i Technologii. Jego pobyt był związany z targami Afrika Drone Expo, w trakcie których promował polskie firmy i rozwiązania z tej dziedziny.

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Gospodarczo Wybrzeże Kości Słoniowej posiada duży potencjał głównie z powodów dynamicznego tempa rozwoju gospodarczego oraz unikalnego w kontekście Afryki podejścia do inwestorów zagranicznych, w tym instrumentów prawnych gwarantujących bezpieczeństwo inwestycji oraz sprawne sądownictwo gospodarcze.

Z punktu widzenia polskiego przemysłu współpraca gospodarcza z Wybrzeżem Kości Słoniowej posiada duże perspektywy rozwoju, przede wszystkim w **sektorze rolno-spożywczym, zielonych technologii** (m.in. recyklingu), **energetycznym** (rozwiązania dla elektrowni, sieci przesyłowych, itd.), **naftowo-gazowym, budowlanym oraz infrastrukturze transportowej** (m.in. budowa dróg, transport kolejowy).

9. Ambasada RP w Senegalu (zakres terytorialny obejmuje WKS)

Ambasador: **Margareta Kassangana**
Route des Almadies
Immeuble "Les Jardins des Almadies"
App. 4/A
B.P. 14 419 Peytavin Dakar
Tel.: +221 33 859 57 70
e-mail: dakar.amb.sekretariat@msz.gov.pl

10. Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH na Wybrzeżu Kości Słoniowej

ZBH Abidżan – Thomas Amari – kierownik biura
tel.: +225 77 30 94 48
e-mail: thomas.amari@paih.gov.pl

11. Ambasada WKS w Berlinie (zakres terytorialny obejmuje RP)

Ambasador: Philippe MANGOU
Schinkenstraße 10
14193 Berlin
Tel.: +49 (0)30 890696-0
Fax: +49 (0)30 25758993
E-Mail: contact@ambaci.de

Opracowano na podstawie danych: IMF, WB, MPiT; MSZ; GUS; CIA The World Factbook; AfDB, OECD,

Notatkę przygotował:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju
Marzec 2020